Kuntaliitto lausunnon keskeiset nostot hallituksen esityksestä HE 8/2024 vp

Aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttaminen

Sivistysvaliokunta 7.3.2024

Jarkko Lahtinen

@JLtwiitti

Aikuiskoulutustuesta yleisesti

- Nykymuotoinen aikuiskoulutustuki kohdentuu joiltakin osin henkilöille, joille sitä ei ole perusteltua maksaa
  - Jo valmiiksi hyvin koulutettujen edelleen kouluttaminen
  - Mallin heikko vaikutus ihmisen työllistymiseen tai palkkaan
- Julkisen talouden kestävyys tulee turvata myös pitkällä aikavälillä
  - Tuki uudelleen kouluttautumiseen tulee entistä paremmin kohdistaa käytettävissä oleviin resursseihin ja vaikuttaviin tukimuotoihin
- Kuntaliitto on osittain samaa mieltä nykymuotoisen aikuiskoulutustuen lakkauttamisesta

Tuen lakkauttamisen ongelmakohtia

Esimerkkejä eri alojen osaajapulasta

Varhaiskasvatuksen osaajapula

- Aikuiskoulutustuen lakkauttamisen vaikutus varhaiskasvatuksen riittävän kelpoisuusehtojen mukaisen henkilöstön määrän lisäämiseen?
  - Henkilöstörakenteen toteutuminen vuoteen 2030 mennessä
- 29.2.2024 OKM tiedote: 875 uutta aloituspaikkaa varhaiskasvatuksen opettajakoulutukseen
  - Toteutusta myös monimuotokoulutuksena
  - Saadaanko aloituspaikat täytettyä ellei samanaikaisesti ole pohdittu mallia nykymuotoisen aikuiskoulutustuen lakkauttamisen tilalle?
- Vastuun siirtäminen opintojen aikaisesta toimeentulosta opiskelijalle itselleen
  - Pienituloisilla henkilöillä tai yksinhuoltajilla ei ole mahdollisuuksia palkattomaan harjoitteluun tai lainan ottamiseen opintojen aikaisen elämisen kustantamiseksi
  - Kunnat tukevat jo nyt koulutuksiin osallistumista erilaisilla palkallisilla vapailla
  - Kuntien erilaiset mahdollisuudet kustantaa palkallisia vapaita ja tältä osin rahoitusvastuun siirtäminen kuntien suuntaan ei ole tarkoituksenmukaista tai yhdenvertaista

Osaajapula teknisellä toimialalla

- Kuntien teknisen toimen osaajapulaan ei voida vastata esimerkiksi aloituspaikkoja lisäämällä
  - Teknisen toimen asiantuntijan osaamiseen kuuluu paljon hallintokäytänteiden ja viranhaltijatyön tuntemista, jota ei voi oppia oppilaitoksissa
  - Nostaa kynnystä siirtyä kuntien palvelukseen

- Erilaiset jatkuvan oppimisen tuomat mahdollisuudet pätevöityä vaativampiin tehtäviin kunnan sisällä ovat osaajapulan taittamisen näkökulmasta avainasemassa
  - Aikuiskoulutustuella tai vastaavalla tukimuodolla mahdollistetaan jatkossakin koulutuksiin osallistuminen ja saadaan lisää kuntien vaativiin tehtäviin

Loppusanat

- Aikuiskouluttamismahdollisuus ja erilaiset kouluttautumisen mahdollistavat tuet ovat tärkeitä, jotta kunnan elinvoiman edellytyksenä olevaa osaamista riittäisi eri aloille myös jatkossa.

- Nykymuotoisen aikuiskoulutustuen lakkauttamista voidaan pitää **osin** perusteltuna

- Samanaikaisesti tulisi luoda malli, jolla rahoitusta voisi edelleen kohdentaa erityisesti työvoimapula-aloille, työllisyyden ylläpitämisen ja työuran etenemisen edistämiseksi.

- Ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan osalta Kuntaliitolla ei ole kommentoitavaa.

Kiitos.

Jarkko Lahtinen

050-3614526
jarkko.lahtinen@kuntaliitto.fi
@JLtwiitti

CC BY

www.kuntaliitto.fi